

วิกฤตขยะพลาสติกนำเข้า "ล้น" เมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการส่งออกขยะพลาสติกไปยังมาเลเซีย ไทย เวียดนาม และโปแลนด์ เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ท่ามกลางความกังวลของประเทศต่างๆที่มีขยะนำเข้า “ล้น” เมือง หลากหลายประเทศเริ่มวางมาตรการจำกัดการนำเข้าขยะพลาสติกจากต่างแดนมากขึ้น โดยผลวิจัยฉบับใหม่ชี้ว่ามีการส่งออกขยะจากประเทศอังกฤษไปยังประเทศต่างๆจำนวนมากในอัตราที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ภายหลังจากที่จีนตัดสินใจสั่งห้ามนำเข้า “ขยะต่างประเทศ” ในเดือนมกราคมที่ผ่านมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากทางการฉบับหนึ่งของ Uearthed เผยว่ามีการส่งออกขยะพลาสติกจากประเทศอังกฤษไปยังหลากหลายประเทศ ตั้งแต่มาเลเซีย ไทย เวียดนาม และโปแลนด์ เพิ่มมากขึ้นอย่างมาก ในช่วงไตรมาสแรกของปี 2561 โดยหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว ประเทศต่างๆก็เริ่มนำมาตรการควบคุมจัดการการนำเข้าขยะต่างประเทศมาใช้มากขึ้น

ไมเคิล โทฟ เลขาธิการกระทรวงสิ่งแวดล้อมของอังกฤษ กล่าวในเดือนธันวาคมที่ผ่านมาว่า อังกฤษจำเป็นต้อง “หยุดส่งขยะของเราออกไป” และหันมาพยายามจัดการกับปัญหาขยะพลาสติกในบ้านเมืองของตนเองเสียที อย่างไรก็ตามอย่างไรก็ดี เขากล่าวว่าอังกฤษจะยังคงต้องส่งขยะออกนอกประเทศไปก่อนในช่วงระยะสั้นนี้

เคอร์รี่ แมคคาร์ธี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคแรงงานและสมาชิกของคณะกรรมการตรวจสอบด้านสิ่งแวดล้อม กล่าวกับทาง Uearthed ว่าตั้งแต่ประเทศจีนสั่งห้ามนำเข้าขยะต่างประเทศนั้น ทางรัฐบาลก็ทำตัว “ไร้เหตุผล” ในการตัดสินใจต่างๆ เธอกล่าวว่า “ดิฉันเคยคิดว่าการที่จีนสั่งห้ามนำเข้าขยะต่างประเทศ จะช่วยให้รัฐบาลตระหนักได้เสียทีว่าเราไม่อาจพึ่งพาการส่งออกขยะพลาสติกในการกำจัดขยะได้อีกต่อไป แต่แทนที่จะเป็นเช่นนั้น ทางรัฐมนตรีกลับ... มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นวิกฤต และปล่อยให้ทางตลาดพยายามหาตลาดในการส่งออกขยะอื่นๆแทนเสียอย่างนั้น”

“ภาพอันน่าสะเทือนใจของคลังขยะของเรากำลังถูกส่งออกไปยังนอกประเทศ ไปยังจุดหมายซึ่งเป็นประเทศที่ไม่มีศักยภาพในการจัดการกับพลาสติกคุณภาพต่ำที่มักจะปนเปื้อนไปด้วยสารพิษเหล่านี้ จะต้องนำไปสู่การบังคับใช้นโยบายที่อุตสาหกรรมขยะเรียกร้องมานานแสนนานในที่สุด”

ไฟที่ลุกไหม้ไปแลนด์ และขยะค้ำที่ท่วมล้นทวีปเอเชีย หกเดือนหลังจากที่จีนสั่งห้ามนำเข้าขยะต่างประเทศ ประเทศต่างๆทั่วโลกก็เริ่มรู้สึกได้ถึงผลกระทบที่ตนได้รับในไปแลนด์ เหตุการณ์เผาไหม้หลุมขยะที่นำไปสู่ควันพิษหลายครั้งในประเทศได้บีบบังคับให้ทางรัฐบาลต้องออกมาตรการใหม่ ซึ่งส่งผลให้ให้นำเข้าขยะจากต่างประเทศเป็นเรื่องที่ยากขึ้น โดยขณะที่ ยิวอิม บรูตชินสกี รัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทยของไปแลนด์ ประกาศใช้มาตรการดังกล่าว เขาได้โยนความผิดให้กับการสั่งห้ามนำเข้าขยะของจีนว่าได้ทำให้ “การลักลอบนำเข้าสิ่งที่ไม่ควรจะอยู่ในประเทศของเราเพิ่มมากขึ้น” ผลการวิเคราะห์ของเราชี้ว่า ในช่วงสี่เดือนแรกของปี 2561 ประเทศอังกฤษได้ส่งออกขยะไปยังไปแลนด์มากขึ้นถึงร้อยละ 31 ซึ่งนับเป็นสัดส่วนที่มากขึ้นจากเกือบ 3,000 ตัน ถึง 11,899 ตัน เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อน ทางประเทศเวียดนามเองก็ได้เพิ่มมาตรการจัดการกับปัญหาดังกล่าวเช่นกัน โดยมีการประกาศสั่งห้ามนำเข้าขยะพลาสติกและขยะกระดาษตั้งแต่เดือนนี้ไปจนถึงเดือนตุลาคม ซึ่งท่าเรือนานาชาติตันก่าง — กายแม็บ และตันก่าง — กักโล สองท่าเรือที่ใหญ่ที่สุดของประเทศ ได้รับการรายงานว่ามีขยะพลาสติกและกระดาษลอยเกลื่อนเป็นจำนวนมากตั้งแต่ที่การสั่งห้ามนำเข้าขยะต่างประเทศในจีนมีผลบังคับใช้เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมา ในขณะที่ ท่าเรือตันก่าง — กักโล ต้องรับมือกับปัญหาขยะค้ำจากกล่องพัสดุนำเข้าถึง 1,132 กล่องจากการนำเข้าขยะพลาสติก อ้างอิงจากจดหมายฉบับหนึ่งที่ส่งโดยเจ้าหน้าที่ของท่าเรือตันก่าง — กายแม็บถึงบริษัทขนส่งและสถาบันอุตสาหกรรมรีไซเคิลขยะแห่งสหรัฐอเมริกา (Institute of Scrap Recycling Industries: ISRI)

ขยะพลาสติกจากอังกฤษที่ส่งออกไปยังเวียดนามนั้นเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 51 ในเดือนมกราคมถึงเมษายน 2561 นับเป็นจำนวนมากขึ้นจาก 9,680 ตัน ถึง 14,570 ตัน โดยทางประเทศอื่นๆเองก็ได้เริ่มนำมาตรการชั่วคราวในการควบคุมจัดการการนำเข้าขยะต่างประเทศมาใช้เช่นกันตั้งแต่เดือนมกราคมที่ผ่านมา จาก “จำนวนที่เพิ่มขึ้นของกล่องขนขยะพลาสติกรีไซเคิลที่ถูกวางทิ้งไว้เฉยๆ” ในมาเลเซียและไทย ทางสาธารณรัฐเอพีแอล (APL) จึงได้เขียนข้อความถึงผู้ใช้บริการของตนในวันที่ 19 เมษายน เพื่อประกาศ “ห้ามขนส่งขยะพลาสติกชั่วคราว” จากอเมริกาและแคนาดาไปยังสองประเทศดังกล่าว การส่งออกขยะจากอังกฤษไปยังมาเลเซียเพิ่มขึ้นอย่างมากในช่วงสี่เดือนแรกของปี 2561 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อน โดยเพิ่มขึ้นจาก 15,612 ตัน ถึง 51,549 ตัน ในขณะเดียวกันการส่งออกขยะไปยังประเทศไทยนั้นก็เพิ่มขึ้นอย่างมาก จากเพียงแค่ 123 ตันในเดือนมกราคมถึงเมษายนปี 2560 ถึง 6,810 ในปีนี้ ตัวแทนจากหน่วยงานด้านการจัดการขยะในอังกฤษกล่าวว่า หากประเทศอื่นๆเริ่มนำมาตรการจัดการการนำเข้าขยะต่างประเทศมาใช้มากขึ้น อาจทำให้วิกฤติที่ทางหน่วยงานรีไซเคิลขยะของอังกฤษกำลังเผชิญอยู่นั้นรุนแรงยิ่งขึ้น และยังสร้างแรงกดดันไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นอื่นๆอีกด้วย

ไซมอน เอลลิน ประธานสมาคมรีไซเคิล (Recycling Association) กล่าวว่าองค์กรของเขานั้นได้เล็งเห็นถึงมาตรการดังกล่าวจากประเทศต่างๆที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่หลังจากที่จีนสั่งห้ามนำเข้าขยะต่างประเทศ และยังได้กล่าวเตือนว่าทางภาคส่วนการรีไซเคิลขยะของอังกฤษจะยังคง “ถไลจากวิกฤติหนึ่งไปยังอีกวิกฤติหนึ่ง” จนกว่าจะมีการลงทุนในการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมากขึ้น

หลังจากที่ทางอังกฤษไม่สามารถส่งออกขยะไปยังจีนได้อีกต่อไป อัตราการส่งออกขยะไปยังนอกประเทศก็ลดลงพอสมควร โดยผลการวิเคราะห์ของเราชี้ว่าอังกฤษได้ส่งออกขยะพลาสติกไปยังนอกประเทศลดลงถึง 33,453 ตัน คิดเป็นร้อยละ 17 ในช่วงสี่เดือนแรกของปี 2561 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในปีก่อน

จากข้อมูลของเอลลิน พบว่าทางด้านผู้ทำกรรีไซเคิลขยะในอังกฤษนั้นได้รับขยะที่คุณภาพต่ำลงกว่าปกติเพิ่มมากขึ้นขณะที่ทางภาคอุตสาหกรรมดังกล่าวกำลังรอให้ราคาในตลาดฟื้นตัว ในขณะที่เดียวกัน ขยะพลาสติกคุณภาพต่ำ ทั้งจากภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมฟิล์ม และภาชนะหลากหลายรูปแบบ ฯลฯ “กำลังอยู่ในสถานะที่ไม่มีตลาดรองรับหรือไม่ก็ไม่คุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจมากพอที่จะทำการรีไซเคิล”

อดัม ริด ผู้จัดการดูแลการรับข้อมูลภายนอกของบริษัทจัดการขยะซูซ์ (Suez) กล่าวกับทาง Unerthed ว่า “ประเทศอื่นๆอาจเริ่มมีขยะล้นเมืองและจะปิดประตูการนำเข้าขยะอีกเมื่อใดก็ได้ มันเป็นเหตุการณ์ที่เราเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องย้ายเอาขยะกว่าล้านตันที่เราเคยส่งให้จีนไปไว้ในตลาดโลกแทน” “เราไม่รู้เลยว่ามิวตาดิบพวกนี้อีกมากแค่ไหนที่กำลังล้อมรอบโลกใบนี้ ทุกสิ่งในห่วงโซ่อุปทานนั้นเปลี่ยนไปมากในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา และความเสี่ยงที่ทางอังกฤษต้องเผชิญก็คือการที่เราอาจจะไม่สามารถโยนขยะพลาสติกคุณภาพต่ำ (ขยะแยกอย่างไม่ได้มาตรฐาน ปนเปื้อน หรือเสื่อมคุณภาพ) เหล่านี้ไปไว้ที่ไหนได้เลย” โฆษกจากกระทรวงสิ่งแวดล้อม อาหาร และชนบท (Department for Environment, Food and Rural Affairs: Defra) กล่าวกับทาง Unerthed ว่าเป้าหมายของของรัฐบาลคือ “การรับมือกับขยะในประเทศได้ดีขึ้น” และ “ในระยะสั้นนี้” ตลาดอื่นๆที่สามารถหาได้แทนจีนจะเป็นประเทศมาเลเซีย ตุรกี และอินเดีย

ก่อนหน้านี้ที่จีนจะตัดสินใจติดประตูนำเข้าขยะพลาสติกในช่วงต้นปีนี้ ทางอังกฤษได้ส่งขยะไปยังประเทศดังกล่าวเป็นจำนวนมหาศาล Unerthed ได้รายงานไปเมื่อปลายปีก่อนว่า เกือบสองในสามของขยะพลาสติกทั้งหมดในอังกฤษถูกส่งไปยังจีนและฮ่องกงตั้งแต่เดือนมกราคม 2555 ถึงเดือนกันยายน 2560 ซึ่งโดยรวมทั้งหมดแล้วนั้น ทางบริษัทในอังกฤษได้ส่งขยะไปยังจีนในช่วงสี่เดือนแรกของปี 2560 ต่ำกว่า 88,000 ตัน ทว่าจำนวนขยะที่ส่งออกไปในปีนั้นนั้นลดลงถึงน้อยกว่า 2,500 ตัน จากการที่จีนเลือกรับนำเข้าเพียงแค่ขยะคุณภาพสูงเท่านั้น

และในตอนนี้ ทางบริษัทในอังกฤษต่างก็พยายามมองหาแหล่งส่งออกขยะไปยังประเทศอื่นๆเช่นเดียวกับทางโปแลนด์ เวียดนาม และประเทศไทย จำนวนขยะที่ส่งออกไปยังตุรกีเองก็เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 166 คิดเป็นจาก 10,598 ตัน ถึง 28,219 ตัน ส่วนการส่งออกขยะไปยังไต้หวันซึ่งไม่นับรวมอยู่ในพื้นที่สั่งห้ามนำเข้าขยะของจีนนั้นเพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ 1200 ส่วนทางประเทศอื่นๆที่มีการนำเข้าขยะจากอังกฤษเพิ่มขึ้นมากนั้นได้แก่ ปากีสถาน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 78) อินเดีย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 37) และอินโดนีเซีย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 19)

ไม่เพียงแต่อังกฤษเท่านั้นที่ต้องเผชิญหน้ากับวิกฤตดังกล่าว แต่ทางนิวซีแลนด์เองก็มีรายงานว่าตนเองต้องรับมือกับปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ขณะที่การสั่งห้ามนำเข้าขยะในจีนนั้นก็สร้างแรงกดดันให้กับฝ่ายผู้ทำการรีไซเคิลขยะในอเมริกาตามที่ผลวิเคราะห์รายงาน โดยบริษัทจัดการขยะขนาดใหญ่แห่งหนึ่งในอเมริกาได้กล่าวเตือนว่า “สิ่งที่เรากำลังเจอมาจากถนนั้นไม่มีที่อื่นให้เราเอาไปโยนไว้แล้ว”

จากบทสรุปชิ้นหนึ่งเกี่ยวกับผลกระทบของการสั่งห้ามในจีนดังกล่าวที่มีต่อสหรัฐอเมริกาในเว็บไซต์ [Waste Dive](#) ชี้ว่ามีการรายงานหลายฉบับในรัฐฟลอริดาเกี่ยวกับขยะที่ถูกส่งไปยังหลุมฝังกลบ ส่วนในเมืองบอยซี รัฐไอดาโฮ ก็กำลังเผชิญหน้ากับค่าใช้จ่ายที่สูงถึง 100,000 เหรียญดอลลาร์สหรัฐฯต่อเดือนในการรีไซเคิลขยะกระดาษผสมราว 640 ตันจากการที่ราคากระบวนการรีไซเคิลสูงขึ้น และในขณะเดียวกัน ผู้ทำการรีไซเคิลในรัฐฮาวายเองก็กำลังพยายามมองหาแหล่งส่งออกขยะอื่นๆเช่นเดียวกัน

ที่มา : <https://www.greenpeace.org/seasia/th/news/blog1/blog/61651/>